

Навчально-науковий інститут культури і мистецтв
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка
40002, Сумська обл., м. Суми, вул. Роменська, 87-1
Учебно-научный институт культуры и искусств,
Сумской государственной педагогической университет
имени А.С.Макаренко
40002, Сумская область, г. Сумы, ул. Роменская, 87-1
Educational and Scientific Institute of Culture and Arts,
Sumy State Pedagogical University
named after A.S. Makarenko.
40002, Sumy region, Sumy, Romenska st. 87-1

ФАХОВА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДО СЦЕНІЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КЛАСІ ЕСТРАДНОГО СПІВУ

Постановка проблеми. Сфера професійної освіти, зокрема і музичної, зараз переживає черговий етап свого реформування, тому значення добору сучасних методик в процесі фахової підготовки постійно зростає.

Естрадне вокальне мистецтво посідає окреме місце в системі музичної культури як у світі, так і в Україні. Професійна підготовка за мистецькими спеціальностями завжди носила специфічний характер та суттєво диференціювалася у доборі форм і методів роботи. Серед молоді, яка прагне здобути вищу освіту в Навчально-науковому інституті культури і мистецтв та інших вищих навчальних закладах і обирає майбутню спеціальність саме естрадне вокальне мистецтво, користується найбільшою популярністю, яка збільшується з кожним роком, тому аспект підготовки фахівців – естрадних вокалістів залишається актуальним. Для вокаліста важливо оволодіти професійним контролем власного голосового апарату, вокальною технікою, розуміти специфіку різних стилів вокального мистецтва, художній зміст вокальних творів, однак для естрадного співака поряд з цим особливе значення має сценічна майстерність, використання особливих засобів виразності, естрадних вокальних технік та технічних засобів. Тому, виходячи зі специфіки естрадного вокального мистецтва та сценічного виконавства, процес фахової підготовки студентів до сценічно-виконавської діяльності у класі естрадного співу має цілком визначені особливості, які, однак, недостатньо висвітлюються у науково-методичній літературі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загально-теоретичні основи методики викладання вокалу закладено в працях Д. Аспелунда, П. Голубєва, Л. Дмитрієва, Д. Євтушенка, А. Здановича, О. Микиші, В. Мордвинова, П. Органова, С. Юдіна; проблеми вокальної підготовки майбутніх педагогів-музикантів розкривають, зокрема, Л. Василенко [1], Л. Гаври-

ленко [2], О. Матвєєва [6], А. Менабені [7], О. Прядко, Г. Стасько, Ю. Юцевич та ін.

Загальним теоретичним та методичним проблемам у сфері підготовки естрадного співака присвятили свої праці такі дослідники, як Н. Дрожжина [4], О. Кліп [5], М. Мозговий [8], В. Тормахова [9], І. Швець [10].

Мета статті полягає у конкретизації особливостей підготовки студентів до сценічно-виконавської діяльності в класі естрадного співу в процесі професійної підготовки в Начально-науковому інституті культури і мистецтв та загального змісту авторської моделі музично-естрадної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Результатом процесу професійної підготовки за спеціальністю «Музичне мистецтво» та спеціалізацією «Естрадний спів», який здійснюється у Навчально-науковому інституті культури і мистецтв, є здобуття випускниками кваліфікації бакалавра музичного мистецтва, артиста хору та ансамблю та артиста-вокаліста. З метою забезпечення відповідної якості цього процесу в класі естрадного співу студенти в процесі фахової підготовки розвивають спеціальні компетентності: 1) мистецтвознавча (здатність застосовувати знання з історії естрадного вокального мистецтва; знання творчого доробку композиторів і виконавців різних періодів та розуміння стилістичних і жанрових особливостей різних музичних творів тощо); 2) вокально-методична (володіння методикою постановки голосу, методами розвитку вокальної техніки, культури співу, творчого потенціалу співака; знання принципів класифікації співацьких голосів тощо); 3) музично-інформаційна і музично-технологічна (здатність до самостійного пошуку музичного матеріалу в репертуарних збірках, навчально-методичних посібниках; уміння працювати з мікрофоном, звукопідсилювальною та звуковідтворювальною апаратурою, володіння особливими засобами сценіч-

ної виразності тощо). Очевидно, що засвоєння відповідних компетенцій має відбуватися у відповідних навчальних умовах: з науково-педагогічними працівниками – фахівцями відповідної кваліфікації та у відповідно обладнаній навчальній студії, на чому доцільно буде зупинитися докладніше. До переліку базового обладнання навчальної студії чи класу естрадного співу належать: ноутбук або ПК з зовнішнім аудіо-інтерфейсом та набором відповідних програм; мікрофон вокальний класом не нижче Shure SM58, зі стійкою та поп-фільтром, ; USB-пульт мікшерний мінімум з 2-ма мікрофонними каналами з компресорами на кожному та 2-ма незалежними AUX-ами; динамічні процесори обробки REC-формату; студійні навушники; студійні монітори ближнього поля; дві активні моніторні акустичні системи з'єднані з 2-ма незалежними AUX-ами; мікрофонні стійки (типу «журавель») з тримачами для мікрофонів та сценічні попітри. Площа приміщення для навчальної студії чи класу естрадного співу має дозволяти розділити його на дві великі зони: одна на підвищенні, що умовно визначається сценою, та інша, що позиціонується як глядацька зала.

Сценічно-виконавська діяльність є неодмінною складовою підготовки естрадного співака. Причому студентів необхідно залучати до такої діяльності якомога раніше, чому сприяє проведення різних заходів у середовищі Навчально-наукового інституту культури і мистецтв: шоу талантів, концерти до дня музики, новорічних та різдвяних свят, тематичних концертів, пам'ятних дат тощо. На таких заходах студенти збагачують досвід сценічно-виконавської діяльності як через власне виконання, так і через аналіз виконання інших студентів та викладачів.

Незважаючи на те, що прямих протиріч між естрадним та іншими видами вокального виконавства в сфері методики не має, синтетичність саме естрадного вокального мистецтва та виконавства містить певні специфічні риси, пов'язані зі звуковидобуваннями, вокальними техніками та стилістичними особливостями, що походять зі синтетичного взаємозв'язку різних вокальних шкіл [8, с. 11]. Тому доцільно, на наш погляд, в класі естрадного вокалу інтегрувати досягнення класичної вокальної школи такі, як загальні принципи вокального дихання, фразування, вокальної фонації, архітектоніки вокальних творів з сучасною вокальною технікою.

Особливістю естрадного вокального мистецтва є не стільки відмінність в методиці звуковидобування виконавців, скільки стилістичні особливості: простота музичної мови, наспівність мелодії, легка для сприйняття гармонічна та ритмічна основа. Вони взаємопов'язані з особливостями сценічної презентації худож-

нього змісту твору у вигляді комплексного сценічного номеру. Саме створення доступності і простоти музичної мови є запорукою впізнання та запам'ятовування естрадного твору та зростанню його популярності у широких колах слухачів [9].

Одним зі специфічних суттєвих елементів фахової підготовки естрадного співака є здатність використовувати різні технічні засоби у взаємозв'язку з особливостями його голому. Це, передусім, стосується особливої техніки роботи з мікрофоном, яка впливає на загальну техніку вокального інтонування, дихання та артикуляції. Оскільки використання мікрофона створює ілюзію збільшення динаміки, зміни частотного спектру голосу та інші специфічні явища в процесі фахової підготовки майбутніх естрадних співаків, тому необхідне додаткове зосередження уваги на зростанні вимог до дикції, артикуляції, контролю дихання та інших особливостей вокального виконавства. Крім того, неодмінною складовою підготовки має стати техніка використання мікрофону: правильний кут атаки, діапазон відстаней між губами виконавця і мікрофоном, особливості руху виконавця відносно мікрофона з метою закріплення відчуття мікрофона як продовження голосового апарату естрадного співака. Також велике значення має оволодіння естрадними виконавцями основ роботи з приладами часової обробки сигналу (ревербератор, ділей) та частотної обробки сигналу (еквалайзери), оскільки їх використання за умови якісного і доцільного застосування дозволяє суттєво збагатити художній зміст вокального твору. Можливість сучасних технологій записувати виконання на репетиціях з наступним прослуховуванням і обробкою у звукових редакторах надають широкі можливості для виявлення помилок та удосконалення технічної складової виконання певного твору.

Окрім того, серед особливих елементів фахової підготовки майбутніх естрадних виконавців є вокально-технічні прийоми та техніки звуковидобування, розширення палітри яких за умови високого рівня тренуваності виконавців та доцільного добору і використання може позитивно відобразитися на якості донесення художнього змісту естрадного вокального твору зі сцени. Значення таких прийомів для студентів складно переоцінити, оскільки вони, слухаючи різноманітну сучасну естрадну музику, можуть проаналізувати використання таких прийомів відомими виконавцями, однак, неправильно розуміючи їх природу і копіюючи без належної підготовки, можуть нанести своєму голосу багато шкоди, при цьому не досягнувши необхідного звучання.

Наприклад, виходячи з того, що складності на заняттях з естрадного співу викликають міжрегістрові переходи та найвищі для кожного осо-

бистого діапазону ноти виникає необхідність в опануванні вокальної техніки та прийомів для згладжування міжрегістрових переходів і виконання високих нот, особливо враховуючи, що у класичній академічній постановці голосу цього передбачається фактично лише один природний вокальний прийом - фальцетний. Серед найпоширеніших таких прийомів у класі естрадного співу можна назвати мікст, який використовується у трьох основних різновидах: класичний мікст, «сучасний» мікст (за С. Ріггсом) та белтінг. Мікстом називається не властива природному способу функціонування голосового апарату техніка, яка умовно компілює грудну і головну регістрову складову та суттєво змінює саму техніку голосоутворення, використовується передусім у кульмінаційних моментах.

Ще одним вокально-технічним прийомом, використання якого без знань специфіки роботи з мікрофоном вкрай складне, є субтон – спів з придыхом, прийом, заснований на техніці розщеплення, коли дихальний потік ніби розщеплюється на два: перший призводить до коливання голосових зв'язок, другий залишається шумовим видихом повітря. Субтон використовується для пом'якшення звучання голосу, надання йому іншого емоційного забарвлення ніжності та чутливості. В процесі фахової підготовки до сценічно-виконавської діяльності у класі естрадного співу цей прийом буде корисним, перш за все, для збагачення художньо-емоційного змісту творів, які виконуються студентами, а також для тренування контролю витрат повітря на вокалізацію.

Вимоги, які ставляться до сучасного викладача естрадного співу, значно розширили коло питань, що стосуються його професійної діяльності, а вокальні вправи, крім «власне вокальних», отримують статус «вправ-релаксацій», здатних формувати психологічну готовність організму співака до творчої роботи. До таких належить методика розвитку голосу М.Б. Гонтаренко. Ця методика вимагає: 1. «Самоусвідомлення» себе як унікальної особистості; 2. «Настроювання і самонавіювання»; 3. «Внутрішня свобода» 4. «Голос як засіб виразити себе» 5. «Зняття психічних «зажимів» і бар'єрів» [3, с. 5]. Тому, основне завдання викладача з естрадного вокалу – звільнити співака від впливу цих комплексів. Проникнути у внутрішній світ учня, «витагнути все найцінніше, красиве, збагатити його своїм особистим досвідом – ось шлях правильного спрямування в системі вокальної педагогіки», – стверджує автор [3, с. 102-105].

Виходячи з того, що навчання і виховання в класі естрадного співу складають нерозривну єдність робота з оволодіння вокальними компетенціями та їх удосконалення, пов'язана з розвитком художньо-мистецького світогляду

студентів, активізацію їх пізнавальних та творчих можливостей, розвиток сценічної та акторської майстерності. Таке удосконалення складає основу творчого самовираження в процесі якого відбувається розвиток сприйняття інтерпретації творів та набуття технічних навиків, які в результаті систематизуються і переходять у виконавство [10, с. 159].

Також окреме місце у підготовці майбутніх естрадних співаків до сценічно-виконавської діяльності займає виконавська інтерпретація як складний процес, в основі якого лежить розуміння композиторського задуму в ході інтерпретації музичної тканини твору і осягнення авторського уявлення про музичний образ вокального твору. Процес виконавської інтерпретації включає в себе три загальних рівні: 1) інтерпретація нотного запису; 2) осягнення авторського уявлення про музичний образ твору; 3) творче переосмислення музичного образу.

В естрадному вокальному виконавстві постановка сценічного образу нерідко вирішується за допомогою пластики, костюма, світла, спецефектів, мізансцен; окрім того, великого значення набуває сама особистість виконавця, особливості його таланту і майстерності, який, в свою чергу, стає «співавтором» композитора. Рухові імпровізації в процесі виконання вокальної естрадної музики є невід'ємною частиною музично-ритмічної складової сценічно-виконавської підготовки майбутніх естрадних співаків. Відчуття ритму базується на розумінні рівномірної пульсації і акцентуації. В класі естрадного співу важливо навчити майбутніх естрадних виконавців схоплювати ритм цілком і усвідомлювати його шляхом порівняння внутрішньої структури. Особливе навантаження лягає на танцювальну, рухливу музику з чітким ритмом або на вступ і закінчення пісні в супроводі. Головна умова закріплення ритмічних навичок – емоційне їх переживання [5].

Узагальнюючи особливості фахової підготовки студентів до сценічно-виконавської діяльності в класі естрадного співу, необхідно акцентувати увагу на основні принципи вокальної підготовки: 1) максимальний розвиток природних можливостей голосу співака; 2) грудочеревне дихання; 3) високу позицію звучання голосу, що забезпечує характерні для всіх голосів норми коливань нижньої та верхньої форманти; 4) змішування головного та грудного резонування з переважною участю кожного з них для різної висоти звуків; 5) вільне положення гортані; 6) звільнення м'язів надставної труби (губи, язик тощо) від надмірного напруження.

Крім того, неодмінними компонентами фахової підготовки студентів до сценічно-виконавської діяльності в класі естрадного співу є опанування основами інтерпретації вокальних творів, основами звукорежисури та музичної

акустики, основами сценічної хореографії та руху, які в комплексі дозволяють підготувати професійного естрадного співака.

Через особливості процесу підготовки майбутніх естрадних співаків в Навчально-науковому інституті культури і мистецтв студенти беруть участь у концертних програмах різних рівнів (університетського, міського, обласного, всеукраїнського, міжнародного), в процесі самих виступів та підготовки до них здійснюється безпосередня інтеграція студентів в систему цілісної музично-естрадної діяльності, яка дозволяє оптимізувати процес сценічно-виконавської підготовки. Тому, з метою розвитку особистісно-професійної компетентності та для оптимізації процесу професійної підготовки пропонується авторська модель підготовки фахівців у системі музично-естрадної діяльності. Під системою музично-естрадної діяльності розуміється система аудиторних занять, позанавчальних заходів, репетицій, конкурсів та інших заходів, які стимулюють необхідність підготовки різноманітних концертних номерів для виступів різних рівнів. Тому студенти постійно знаходяться у соціальному середовищі мистецьких особистостей, у вирі вирішення різних навчально-творчих завдань і залишаються постійно інтегрованими до світу мистецтва. Це дозволяє систематично виховувати у них сценічно-виконавську майстерність, артистизм, здатність до самоаналізу й самокритики та інші складові, тобто систематично підвищувати рівень особистісно-професійної компетентності. Виходячи з вищевикладеного, запропоновано авторську модель підготовки майбутніх фахівців у системі музично-естрадної діяльності, особливостями якої є:

1) активізація оптимальної творчої активності майбутнього естрадного співака, що передбачає постійну інтегрованість у творчий процес, неможливість пасивної присутності та споглядацької позиції на будь-яких заняттях;

2) індивідуально-орієнтована диференціація творчих завдань та створення ефективного соціально-педагогічного мікро-середовища мистецької діяльності;

3) індивідуальний підхід, доброзичливість у педагогічній взаємодії з будь-яким студентом, незважаючи на його рівень компетентності, особистісні якості, обдарованість у поєднанні з конструктивною критикою;

4) створення умов для успішного формування і розвитку кожного, особливо у сфері творчої реалізації у сценічно-виконавській діяльності;

5) виключення негативних оцінок результатів діяльності і, тим більше, особистості виконавця, що базується на внутрішньому спокої та зацікавленій участі викладача у покращенні результатів;

6) використання тільки морально-психологічних форм заохочення до діяльності;

7) принциповість використання в процесі суб'єкт-суб'єктних відносин як між студентами, так і між студентами та викладачем.

Метою запропонованої моделі є оптимізація процесу професійної підготовки майбутніх естрадних співаків в процесі їх навчання у Навчально-науковому інституті культури і мистецтв. Завданнями моделі є особистісний та професійний розвиток студентів, підготовка різноманітних концертних номерів для виступів різних рівнів. Суб'єктами даної моделі є студенти, які здобувають спеціальність «Музичне мистецтво» та спеціалізацію «Естрадний спів», а також науково-педагогічні працівники. Запропонована модель є основою, на яку нашаровуються технологічні, методичні та прикладні педагогічні аспекти, вона може суттєво змінюватися залежно від умов використання.

Підготовка до виступів та власне самі виступи, естрадні академ-концерти, участь виконавців у заходах різних рівнів, фестивалях-конкурсах та інших заходах, підготовка комплексних концертних номерів для заходів різних рівнів, тривале перебування під час своєї підготовки у середовищі музичної естради дозволяють раціонально готувати майбутнього фахівця і одночасно розвивати та виховувати гармонійну особистість.

В результаті підготовки майбутніх фахівців в процесі використання авторської моделі, на основі особистої зацікавленості формуються необхідні професійні та особистісні компетенції, розкривається внутрішній потенціал саморозвитку, що є основою для особистісного зростання.

Система музично-естрадної діяльності стимулює розвиток особистісно-професійної компетентності через необхідність пришвидшеної інтеграції теоретичних знань, практичних умінь поряд з досвідом, суспільними цінностями та розвитком необхідних особистісних якостей. Студенти, які вступили до вищих навчальних закладів, мають різний рівень теоретичної та практичної підготовки. Однак, спілкуючись між собою, взаємно збагачуючись, вони поступово досягають середнього, а потім і високого рівня теоретичних знань.

За тим же принципом відбувається і розвиток практичних умінь, а також особистісних якостей, оскільки система музично-естрадної діяльності сприяє розвитку таких важливих для естрадного співака якостей, як, наприклад, образність і переконливість, сценічна культура, спостережливість, вимогливість до себе тощо.

Висновки. Попри відсутність прямих протиріч між естрадним та іншими видами вокального виконавства в сфері методики, синтетичність естрадного вокального виконавства обумовлює певні специфічні риси, пов'язані зі звуковидобуванням, вокальними техніками та стилістичними особливостями.

Основними особливостями фахової підготовки до сценічно-виконавської діяльності в класі естрадного співу є оволодіння ними технікою роботи з мікрофоном, естрадними технічними засобами, специфічними вокально-технічними прийоми та технікою звуковидобування, основами інтерпретації вокальних творів, основами естрадної звукорежисури та музичної акустики, основами сценічної хореографії та руху, які в комплексі дозволяють підготувати професійного естрадного співака.

З метою підготовки студентів до сценічно-виконавської діяльності в класі естрадного

співу в системі музично-педагогічних вищих навчальних закладів доцільним видається організація системи музично-естрадної діяльності. Під системою музично-естрадної діяльності розуміється система аудиторних занять, позанавчальних заходів, репетицій, конкурсів та інших заходів, які стимулюють необхідність підготовки різноманітних концертних номерів для виступів різних рівнів, тому студенти постійно знаходяться у соціальному середовищі мистецьких особистостей, у вирі вирішення різних навчально-творчих завдань і залишаються постійно інтегрованими до світу мистецтва.

Література

1. Василенко Л. М. Взаємодія вокального і методичного компонентів у процесі професійної підготовки майбутнього вчителя музики : дис. канд. пед. наук : Л. М. Василенко. – К., 2003. – 211с.
2. Гавриленко Л. М. Психологічний фактор як домінуючий у процесі вокального виховання дитини / Л. Гавриленко // Теоретичні та практичні питання культурології : зб. наук. праць НМАУ, Мелітопольський держ. пед. ун-т. – Мелітополь, 2005. – Вип.20. – С. 86-92.
3. Гонтаренко Н. Б. Сольное пение: Секреты вокального мастерства / Н. Гонтаренко // Серия «Любимые мелодии»: метод. пособие. Ростов-на-Дону, 2006. – 155с.
4. Дрожжина Н. Развитие исполнительских способностей вокалистов в контексте музыкального искусства эстрады / Н. Дрожжина // Проблемы педагогики искусства: [зб. ст.]. – (Серия: Музыкальная педагогика и искусствознание). – Вип. 1. – Ялта: РВВ КГУ, 2007. – С. 118-129.
5. Клип О. Я. Обучение эстраднему пению на музыкальных факультетах педагогических вузов: дис. на соискание учёной степени канд. пед. наук / О. Клип. – М., 2003. – 197с.
6. Матвеева О. В. Сценічне хвилювання як детермінанта вокально-виконавської надійності майбутніх учителів музики / О. Матвеева // Наука і сучасність: зб. наук. праць Нац. пед. ун-ту імені М.П. Драгоманова. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – Т. 55. – С. 64-71.
7. Менабени А. Г. Методика обучения сольному пению / А. Менабени. – М.: Просвещение, 1987. – 93с.
8. Мозговий М. П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.01 «Теорія та історія культури» / М.П. Мозговий. – К., 2007. – 19с.
9. Тормахова В. М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво» / В.М. Тормахова. – К., 2007. – 17с.
10. Швець І. Б. Педагогічні основи виховання співочих навичок на заняттях з естрадного співу у студентів музично-педагогічного факультету / І. Швець // Наукові записки (Серія: Педагогіка і психологія). – Вип. 15. – Вінниця: ВДПУ, 2005. – С. 158-159.

References

1. Vasy`lenko L.M. Vzayemodiya vokal`nogo i metody`chnogo komponentiv u procesi profesijnoyi pidgotovky` majbutn`ogo vchy`telya muzy`ky` : dy`s. kand. ped. nauk : / L.M. Vasy`lenko. – K., 2003. – 211s.
2. Gavry`lenko L.M. Psy`xofiziologichny`j faktor yak dominuyuchy`j u procesi vokal`nogo vy`xovannya dy`ty`ny` / L. Gavry`lenko // Teorety`chni ta prakty`chni py`tannya kul`turologiyi : zb. nauk. pracz` NMAU, Melitopol`s`ky`j derzh. ped. un-t. – Melitopol`, 2005. – Vy`p.20. – S.86-92.
3. Gontarenko N.B. Sol`noe peny`e: Sekrety vokal`nogo majsterstva / N. Gontarenko // Sery`ya «Lyuby`mye melody`y`»: metod. posoby`e. – Rostov –na-Donu, 2006. – 155s.
4. Drozhzhyn`na N. Rozvy`tok vy`konavs`ky`x zdbnostej vokalistiv u konteksti muzy`chnogo my`stecztva estrady` / N. Drozhzhyn`na // Problemy` pedagogiky` my`stecztva: [zb. st.]. – Vy`p. 1. – Yalta: RVV KGU, 2007. – S. 118-129. – (Seriya: Muzy`chna pedagogika i my`stecztvoznavstvo).
5. Kly`p O. Ya. Obucheny`e estradnomu peny`yu na muzykal`ny`x fakul`tetax pedagogy`chesky`x vuzov: dy`s. na soy`skany`e uchēnoj stepeny` kand. ped. nauk / O. Kly`p. – M., 2003. – 197s.
6. Matvyejeva O.V. Scenichne xvyluvannya yak determinanta vokal`no-vy`konavs`koyi nadijnosti majbutnix uch`teliv muzy`ky` / O. Matvyejeva // Nauka i suchasnist` : zb. nauk. pracz` Nacional`nogo pedagogichnogo universy`tetu imeni M.P. Dragomanova. – K.: NPU imeni M.P.Dragomanova, 2006. – Tom 55. – S. 64-71.
7. Menabeny` A.G. Metody`ka obucheny`ya sol`nomu peny`yu / A. Menabeny`. – M.: Prosveshheny`e, 1987. – 93 s.
8. Mozgovy`j M. P. Stanovlennya i tendencyi rozvy`tku ukrayins`koyi estradnoyi pisni: avtoreferat dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya kand. my`stecztvoznavstva: specz. 17.00.01 «Teoriya ta istoriya kul`tury`» / M.P. Mozgovy`j. - K., 2007. - 19 s.
9. Tormaxova V. M. Ukrayins`ka estradna muzy`ka i fol`klor: vzayemoprony`knennya i sy`ntez: avtoreferat dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya kand. my`stecztvoznavstva: specz. 17.00.03 «Muzy`chne my`stecztvo» / V.M. Tormaxova. – K., 2007. – 17 s.
10. Shvecz` I. B. Pedagogichni osnovy` vy`xovannya spivochy`x navy`chok na zanyattiyax z estradnogo spivu u studentiv muzy`chno- pedagogichnogo fakul`tetu / I. Shvecz` // Naukovi zapy`sky` (Seriya: Pedagogika i psy`xologiya).. – Vy`p. 15. – Vinny`cya: VDP, 2005. – S. 158-159.

Фоломєєва Н. А. Фахова підготовка студентів до сценічно-виконавської діяльності в класі естрадного співу.

Стаття присвячена особливостям фахової підготовки студентів музично-педагогічних вищих навчальних закладів до сценічно-виконавської діяльності в класі естрадного співу, висвітленню змісту авторської

моделі музично-естрадної діяльності. В статті вміщено загальний огляд компетенцій (вокально-методична, музично-інформаційна і музично-технологічна та мистецтвознавча), які цілеспрямовано розвиваються на індивідуальних заняттях з естрадного співу та технічного забезпечення класу естрадного співу, необхідного для цього. В статті розглядаються також особливості необхідних для фахової підготовки майбутніх естрадних співаків навчальних умов. Акцентується увага на необхідності в процесі фахової підготовки інтегрувати загальні надбання класичної вокальної школи зі сучасними вокальними техніками та особливостями техніки роботи з мікрофоном, яка впливає на загальну техніку вокального інтонування, дихання та артикуляції та специфікою роботи з приладами обробки звукового сигналу. Також в статті серед особливих елементів фахової підготовки майбутніх естрадних виконавців визначаються вокально-технічні прийоми та техніка звуковидобування, такі, як, наприклад, мікст та субтон. Звертається увага на значення інтерпретації вокальних творів у процесі фахової підготовки до сценічно-виконавської діяльності. В статті також обґрунтовуються авторська модель підготовки майбутніх фахівців у системі музично-естрадної діяльності, її мета, завдання, суб'єкти та основні особливості. Основними особливостями фахової підготовки до сценічно-виконавської діяльності в класі естрадного співу в статті визначаються оволодіння ними технікою роботи з мікрофоном, естрадними технічними засобами, специфічними вокально-технічними прийоми та технікою звуковидобування, основами інтерпретації вокальних творів, основами естрадної звукорежисури та музичної акустики, основами сценічної хореографії та руху, які в комплексі дозволяють підготувати професійного естрадного співака в умовах Навчально-наукового інституту культури і мистецтв.

Ключові слова: сценічно-виконавська діяльність, фахова підготовка студентів, естрадний спів, система музично-естрадної діяльності, музично-педагогічні навчальні заклади, Навчально-науковий інститут культури і мистецтв.

Фоломеева Н. А. Профессиональная подготовка студентов к сценически-исполнительской деятельности в классе эстрадного пения.

Статья посвящена особенностям профессиональной подготовки студентов музыкально-педагогических вузов к сценически-исполнительской деятельности в классе эстрадного пения, освещению содержания авторской модели музыкально-эстрадной деятельности. В статье помещены всеобщее обозрение компетенций (вокально-методическая, музыкально-информационная и музыкально-технологическая, искусствоведческая), которые целенаправленно развиваются на индивидуальных занятиях с эстрадного пения и технического обеспечения класса эстрадного пения, необходимого для этого. В статье рассматриваются особенности необходимых для профессиональной подготовки будущих эстрадных певцов учебных условий. Акцентируется внимание на необходимости в процессе профессиональной подготовки интегрировать общие достижения классической вокальной школы с современной вокальной техникой и особенностями техники работы с микрофоном, которая влияет на общую технику вокального интонирования, дыхания, артикуляции и спецификой работы с приборами обработки звукового сигнала. Также в статье среди особых элементов профессиональной подготовки будущих эстрадных исполнителей определяются вокально-технические приемы и техника звукоизвлечения, такие, как, например, микст и субтоном. Обращается внимание на значение интерпретации вокальных произведений в процессе профессиональной подготовки в сценически-исполнительской деятельности. В статье также обосновываются авторская модель подготовки будущих специалистов в системе музыкально-эстрадной деятельности, ее цели, задачи, субъекты и основные особенности.

В статье обращается внимание на основные особенности профессиональной подготовки к сценически-исполнительской деятельности в классе эстрадного пения; овладения техникой работы с микрофоном, эстрадными техническими средствами, специфическими вокально-техническими приемами и техникой звукоизвлечения; основами интерпретации вокальных произведений, эстрадной звукорежиссуры и музыкальной акустики, сценического хореографии, которые в комплексе позволяют подготовить профессионального эстрадного певца в условиях Учебно-научного института культуры и искусств.

Ключевые слова: сценически-исполнительская деятельность, профессиональная подготовка студентов, эстрадное пение, система музыкально-эстрадной деятельности, музыкально-педагогические учебные задания, учебно-научный институт культуры и искусств.

Folomeeva N. A. Professional training of students for stage-performing activities in the class of pop singing.

The article is devoted to the peculiarities of vocational training of students of musical pedagogical universities to perform in the class of pop singing, to cover the content of the author's model of musical and variety activities. The article contains a general overview of competences (vocal-methodological, music-information and music-technology and mystery), which are purposefully developed in individual classes from pop singing and technical support for the class of pop singing necessary for this. The article considers the training conditions necessary for professional training of future stage singers. Attention is focused on the need to integrate the general achievements of the classical vocal school with modern vocal techniques and features of the technique of working with a microphone, which affects the overall technique of vocal intonation, breathing and articulation and the specifics of working with sound signal processing devices. Also in the article among the special elements of vocational training of future performers are defined vocal - technical techniques and techniques of sound extraction, such as, for example, mixt and subton. Attention is drawn to the significance of the interpretation of vocal works in the process of vocational training in the performing arts. The author's model of training future specialists in the system of musical and variety activities, its goals, tasks, subjects and main features is also substantiated in the article. The main features of vocational training for stage-performing activities in the class of pop singing in the article are determined by mastering them by the technique of working with a microphone, variety technical means, specific vocal and technical methods and techniques of sound production, the basics of interpretation of vocal works, the basics of variety sound engineering and musical acoustics, choreography and movement which in a complex allow to prepare professional variety singer in a condition Educational and Scientific Institute of Culture and Arts.

Keywords: scenic-performing activities, vocational training for students, pop-singing, a system of music and variety activities, musical and pedagogical educational institutions, educational and scientific insti.